

Amelia Hertzówna *Yseult o Białych Dłoniach*

Bohaterką dramatu jest Yseult o Białych Dłoniach, wdowa po Tristramie z Lijones, który jest centralną postacią z legendy o Tristanie i Izoldzie. Hertzówna pokazuje historię i emocje ukryte pod znaną narracją, dopuszcza do głosu kobietę sytuującą się na peryferiach utrwalonej w powszechnej świadomości opowieści. Według legendy to Yseult (Izolda o Białych Dłoniach) spowodowała śmierć Tristana i jego kochanki (Izoldy Jasnowłosej). Skłamała, że na statku wiozącym Izoldę Jasnowłosą zawieszono czarny żagiel, co miało być znakiem nieobecności kochanki. Na tę wieść Tristan się zabija, a jego ukochana umiera z żalu.

Akcja dramatu Herzówny dzieje się już po śmierci Tristana i Izoldy. Messire Kaedin, brat Yseult, przyzywa na zamek Biskupa z Tamis, aby ten namówił jego siostrę do ponownego zamążpójścia. Wydaje się ona całkowicie pogrążona w żałobie. Jak twierdzi były sługa Tristana, wybaczyła ona mężowi niewierność i pielęgnuje groby nieszczęśliwych kochanków. Względy polityczne nakazują, by wyszła za mąż. Podczas rozmowy z biskupem Yseult odślania jednak pragnienie zemsty tak namiętnej, że śmierć jej męża i jego kochanki nie jest w stanie jej nasycić. Opowiada o sile miłości, jaką odczuwała do Tristana, a która nigdy nie została odwzajemniona. I sugeruje, że legendarni kochankowie nie umarli, lecz zostali przez nią uwięzieni w podziemiach zamku, w których są nieustannie torturowani. Krzywda Yseult domaga się nie śmierci, lecz niekończącego się cierpienia kochanków. Kiedy biskup unosi się oburzeniem, księżna wszystkiemu zaprzecza i potwierdza oficjalną wersję opowieści. Istotą dramatu wydaje się wielowariantowość zakończenia historii Tristana i Izoldy, jej ukryty nurt, który niknie w domysłach i niejasnościach. Detaliczny opis tortur może być tyleż podszewką opowieści, co wewnętrznym teatrem wdowy, pielęgnowaną przez nią fantazją, którą wciąż na nowo przeżywa, wzmacniając w sobie poczucie realności tego, co nigdy się nie wydarzyło.